

FAUST

GUSTAF SKÖRDEMAN BIJ UITGEVERIJ CARGO

Geiger (2021)

Gustaf Skördeman

Faust

Vertaald door Marit Kramer

2022

AMSTERDAM

Cargo is een imprint van Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam

Copyright © 2021 Gustaf Skördeman and Bokförlaget Polaris,
in arrangement with Politiken Literary Agency

Copyright Nederlandse vertaling © 2022 Marit Kramer

Oorspronkelijke titel *Faust*

Oorspronkelijke uitgever Bokförlaget Polaris, Stockholm

Omslagontwerp Buro Blikgoed

Omslagbeeld Mark Owen/ANP

Vormgeving binnenwerk Peter Verwey

Druk en bindwerk Wilco, Amersfoort

ISBN 978 94 031 0901 5

NUR 305

uitgeverijcargo.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen.
Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Wat een prachtig beest.

Totaal onwetend dat iemand door een vizier op een geweer naar hem keek.

Gunilla had een vrij schot. Alles leek gepland voor haar eerste trofee. Het bewijs dat ze haar plek bij de groep jagers verdiende. Een statige bok, mooi en majestueus en helemaal aan haar overgeleverd. Althans, aan haar wapen. Een Tikka T3 die de verkoper van de jachtwinkel voor haar had uitgekozen, terwijl ze deed alsof ze geïnteresseerd luisterde naar de verschillen tussen alle geweren.

Jachtgeweer, kogelgeweer, hagel, drilling.

Allemaal met hun eigen kenmerken, maar met slechts één doel. Doden.

De smaak van koffie in je mond, blijkbaar een belangrijk onderdeel van de jacht. Net als gegrilde worstjes. Grillworst, droge worst en plakken rookworst. De intens tevreden blikken van de jagers terwijl ze op de bijna vleesloze slachtresten kauwden. Was dat nou echt lekker? De ene helft van de worst was verbrand en de andere helft koud. Maar dat hoorde erbij.

Bij de jacht.

Waar ze nu deel van uitmaakte.

Een leven nemen. Het liefst meerdere. Iedere dood een overwinning. Waarom? Voor de groep? Voor de adrenalinekick? Voor een goed beheer van het reeënbestand, zoals dat zo mooi werd genoemd. Een vrij zwak argument.

Speelde het geweten van die oude mannen dan nooit op? Die tijdens de jagersopleiding smalend hadden gelachen, commentaar leverden op haar aanwezigheid en van gespreksonderwerp waren

veranderd toen Gunilla begon te zeuren dat ze met de jacht mee wilde. Die thuis hun muren vol hadden hangen met geweien, die wapenkasten hadden met geweren ter waarde van tienduizenden, honderdduizenden Zweedse kronen. Die mannen die pas opleefden als ze hun groene kleding aan konden trekken en hun oranje band om konden doen. Alsof ze dan pas zichzelf konden zijn. Of wie ze graag wilden zijn. Misschien net zoiets als bij de drag-artiesten die zich eindelijk in hun jurk met lovertjes konden hijsen voor een paar minuten in de schijnwerpers? Een metamorfosenummer als protest tegen je afkomst? We zijn geen zwaarlijvige doorsneemannen, maar kundige jagers. Krijgers. Boodschappers van de dood. Het voortbestaan van de hele stam rust op onze schouders.

Waarom had ze zichzelf dit aangedaan? Zich door het jagersexamen heen geworsteld en een paar seizoenen als drijver gefungeerd, terwijl ze voortdurend had gezeurd dat ze in de groep met jagers wilde worden opgenomen? Deed ze dat om haar man te leren kennen? Proberen te begrijpen waarom hij zo dol was op de jacht? Een gemeenschappelijke hobby te vinden?

Of had het met de gelijke behandeling van man en vrouw te maken? Om een van de vooral door mannen gedomineerde bolwerken in Zweden op zijn grondvesten te laten schudden?

Misschien.

Maar ze had niets op zijn grondvesten kunnen laten schudden.

Ze had die oude mannen alleen iets gegeven om grappen over te maken en om te lachen. Hun saamhorigheid was gegroeid, zeker weten. Misschien had ze zelfs haar man in verlegenheid gebracht, maar dat wist hij dan goed te verbergen onder een laag van welwillende grapjes. Hij had er in ieder geval mee ingestemd om zijn plek aan haar af te staan, wat hem nu tot drijver maakte, een vrijwillige degradatie waarmee hij met veel moeite akkoord was gegaan, hoewel die maar zeer tijdelijk was.

Een geit en een kalfje voegden zich bij de reebok. Ze had geleerd dat dat zo heette. Geit en kalfje, geen reeënvrouwkje en reeënjong. Juist hier waren de juiste termen van doorslaggevend belang, van die

ongeschreven codes waaruit bleek of je er wel of niet bij hoorde. Een beetje zoals het juiste merk spijkerbroek op de middelbare school.

Een geit schoot je nooit als eerste, zodat het reekalfje niet moederloos zou worden. Een absurde vorm van bezorgdheid bij dit wrede ritueel. We schieten je kind eerst, zodat het niet helemaal alleen achterblijft, is dat niet aardig van ons?

Heel langzaam sloot haar wijsvinger zich om de trekker. De bok in het midden van het vizier. Zijn laatste seconden met zijn gezin. Maar dat is de natuur, sprak ze zichzelf toe. De mens was niet het enige dier dat andere dieren doodde. Maar wel het enige dier dat het op deze manier van een afstand kon doen. Afstandelijk. Onpersoonlijk. Laf.

Het schot ging af. De drie prachtige dieren renden weg. Leken gewoonweg in rook op te gaan, de evolutie had ze geleerd om bij gevaar pijlsnel weg te komen.

Het schot belandde in de boomstam waar de bok naast had gestaan. Een paar decimeter van het doel.

‘Goede poging,’ zei Håkan bemoedigend.

‘Ach, iedereen schiet wel eens mis,’ zei Martin grijnzend.

Het kon Gunilla niets schelen. Zij had per se mee gewild, zij had het lot van de bok bezegeld. Ze accepteerde het commentaar van de anderen en was niet van plan om iets uit te leggen of om begrip te vragen.

‘Nu zijn alle anderen die eventueel in de buurt waren vast ook op de vlucht geslagen,’ zei Håkan. ‘Laten we een stukje verderop gaan.’

‘Het was bijna raak,’ zei Martin in een poging haar te troosten, maar dit was pijnlijker dan uitgelachen worden.

‘Maar we willen de dieren ook geen letsel toebrengen,’ zei Håkan. ‘Misschien is het sowieso verstandig dat je eerst wat meer oefent voordat je weer gaat schieten?’

‘Mm-mm,’ antwoordde ze en knikte alleen maar.

Ze gingen verder, met de broers Lang voorop en Gunilla een aantal stappen daarachter. De elegante Håkan met zijn Blaser r8 en zijn groene kleding van het merk Mauritz Widforss, terwijl Martin in

zijn oude plunje liep die hij twintig jaar geleden bij de jachtwinkel had aangeschaft en zijn Husqvarna 1900 vasthield alsof het zijn eerste kind was.

Ze volgden het bospaadje dat was gehavend door de diepe sporen dankzij de opkomst van crossmotoren. Gunilla kon er met haar hoofd niet bij dat je de natuur op deze manier behandelde. Om nog maar te zwijgen wat voor invloed het op dieren had. Elanden, vossen, reeën met kalfjes, vogels die op hun eieren broedden. De begroeiing van het naaldbos werd minder dicht en kwam vervolgens uit op een open plek met hoogspanningskabels, een jachttoren en een bosweg. ‘Kolbotten,’ zei Håkan, alsof Gunilla niet wist hoe het hier heette.

Op een keerplaats met grind stond een grote SUV, een ouder model Porsche Cayenne. De deuren stonden open en twee grote mannen sleepten iets vanuit de auto de beboste heuvel op die naar Mälaren leidde.

De mannen waren zo druk aan het zeulen dat ze de jagers niet hadden opgemerkt. Toen het trio de slepende mannen naderde, schoot bij Martin de gedachte door het hoofd dat je die twee niet graag tegen wilde komen, dus hij voelde aan dat hij ze het beste vriendelijk kon benaderen. Hun nummerbord was ook niet Zweeds en Martin was sowieso op zijn hoede als het om buitenlanders ging. Ze waren sluw. Moeilijk te duiden. Maar hij wist ook dat je de meeste cultuurverschillen met een glimlach kon overbruggen.

‘Hallo!’ riep Martin opgewekt waardoor de mannen verschrikt opkeken. ‘Hebben jullie reeën gezien?’

De twee mannen lieten de bundel vallen, trokken ieder hun pistool en openden het vuur.

Håkan viel met een schreeuw om, getroffen in zijn been en instinctief liet Martin zijn geweer vallen, draaide zich om en begon te rennen.

Een van de twee mannen schoot in de richting van Martin, terwijl de andere man op de gevallen Håkan af liep.

De man ging boven de bloedende, kermende jager hangen en trok

zijn wapen. Een Glock, constateerde Håkan gechoqueerd. Verdomd goed pistool.

Maar voordat de man kon schieten, klonk er een schot vanaf de rand van het bos waardoor hij over Håkan heen viel terwijl het bloed uit een gat in zijn hoofd gutste.

De andere man hoorde het schot, zag zijn maat vallen en keerde zich om met een getrokken wapen.

Om vervolgens door net zo'n precisieshot te worden getroffen.

Er kwam geen enkel geluid meer over zijn lippen toen hij op de grond in elkaar zakte.

Håkan, die ervan overtuigd was dat zijn laatste uur had geslagen, duwde degene die in zijn plaats was gestorven weg en draaide zich om om te zien wie zijn leven had gered.

Hij wist niet zeker of hij Martin had verwacht die terug zou komen, of de politie of andere obscure types die achter die twee aan zaten en die alle getuigen nu uit de weg wilden ruimen.

Maar hij zag alleen Gunilla, Kalles vrouw, die haar rokende geweer langzaam liet zakken, kijkend naar haar eerste twee jachttrofeeën.

‘Waar is Karin?’

Het touw zat strak om zijn nek waardoor hij met moeite iets wist uit te brengen. Hij loerde naar Rau. Ze waren nu zoveel ouder. Waarom deed hij dit? Waarom konden ze de resterende jaren niet gewoon in alle rust leven? Hij had hem die mogelijkheid wel geboden, dacht Stiller terwijl het zweet hem uitbrak. Een zeer ongebruikelijke garantie.

‘Ah, tuurlijk,’ zei Rau. ‘Karin. Goed dat je het zegt. *Danke*.’

Stiller voelde dat Rau iets in zijn handen legde die op zijn rug gebonden waren, hoe hij zijn vingertoppen tegen een soort handvat drukte.

‘Ik was bijna vergeten dat jouw vingerafdrukken nog op het mes moesten komen. Ik word hier te oud voor.’

Rau lachte. Alsof alleen al de gedachte dat hij oud kon worden een of andere absurde grap was. Stiller keek hem aan, hij hield zijn blik vast. Grijs haar, diepe groeven in zijn gezicht, net zo oud als hijzelf, maar toch zoveel aantrekkelijker. Een echte man. Dat was Stiller nooit geweest, niet in zijn eigen ogen en ook niet in die van een ander. De houding van Rau liet niets los over zijn leeftijd of zijn harde leven. Hij hield zijn rug recht en straalde energie en kracht uit.

‘Het mes?’ vroeg Stiller verbaasd, hoewel hij de waarheid al voorvoelde. Hij wilde alleen tot het einde hoop blijven houden.

‘Ik had gedacht dat je dat in paniek weggooit,’ zei Rau, die een groot mes vasthield en dat vervolgens achteloos in een hoek van de keuken gooide. Een normaal vleesmes met een lang, scherp lemmer, nu in bloed gedrenkt. Een Fiskars, als Stiller het goed had. Bizar dat hij zich nu dat merk wist te herinneren. Dat mes hadden ze al minstens dertig

jaar en deed het uitstekend. Waarom zouden ze dan een nieuw mes kopen? Brood, steaks, wittekool, je kon er van alles goed mee snijden. En nu...

‘Waar is Karin?’ vroeg Stiller nogmaals, dit keer met paniek in zijn stem.

‘Ja, hoe noemen jullie dat ook alweer? Boven in de gang? Zo’n overloop die met geen mogelijkheid kan worden ingericht. Daarboven in ieder geval.’

‘Karin!’

‘Goed zo. Schreeuw maar. Als iemand het hoort, bevestigt dat alleen maar de officiële versie.’

‘Van wat dan? Wat heb je met haar gedaan?’

‘Ik?’ vroeg Rau en klonk verbaasd. ‘Ik ga uit van de versie dat je gewoonweg in elkaar zakte nadat je oude spionnenmaten waren vermoord. Misschien bang dat jij de volgende zou zijn. En dat een he-le-boel schuldgevoelens boven waren komen drijven. Je hebt zo lang onder hoge druk geleefd. Je geschaamd voor je verleden dat je nu heeft ingehaald. Wat weet ik ervan? Daar kan de politie zich beter mee bezighouden. Je kwam terug van je vroege ochtendwandeling en toen begonnen jullie ruzie te maken, en, ja...’

Rau was even stil en keek naar Stiller die op zijn eigen keukenstoel op de punten van zijn tenen balanceerde. Een stoel die vast bij de pastorie hoorde en daar al tientallen jaren had gestaan. Licht grenenhout dat niet heel goed paste bij de donker gebeitste klaptafel. En gehaakte tafellopers en in iedere kleine kandelaar oranje kaarsjes. Een mosgroene fluwelen lampenkap met bruine franje. Koperen bedekkers voor kookpitten, decennia oude kruidenpotjes met tijm, kaneel en citroenpeper. En aan de muur een kalender van Ica, een plaat met paddenstoelen en een paar gebeden met een christelijke boodschap. ‘Zoals een hert verlangt naar stromend water, zo heeft mijn ziel haar hoop op U gesteld.’

Rau kreeg het benauwd bij de gedachte dat hij hier zou moeten wonen. Of, ja, benauwd dat was precies waar Stiller nu last van had.

‘Inderdaad. De rekwisieten.’

Hij verliet de keuken terwijl Stiller naar het plafond staarde alsof hij hoopte dat hij zijn Karin erdoorheen kon ontdekken. Leefde ze nog? Hoe erg had Rau haar toegetakeld? En wat zou hij met Stiller doen? Was dit slechts een waarschuwing? Hij hoopte vurig dat dat zo was.

Rau kwam terug met een bijbel.

‘Mattheus was het, toch? Die heeft de beste versie.’

Rau hield zijn mond, alsof hij op antwoord wachtte. Na een paar seconden ging hij verder.

‘Mattheus zevenentwintig, als ik het goed heb? Vers drie of vijf? Oder?’ Hij keek vragend naar Stiller en lachte vervolgens. ‘Ik heb het gegoogeld. Helaas is de beschrijving wat fantasieloos, maar ik denk dat het evengoed zal werken.’

Hij sloeg de bijbel open bij het gekozen stuk tekst en legde de Heilige Schrift op de tafel. Daarna richtte hij zich tot Stiller.

‘Ja, luister eens, vriend. Ik heb slechts een paar vragen voor je. En jouw antwoorden bepalen je lot.’

Stiller keek verschrikt om zich heen. Het touw sneed in zijn keel en zijn nek deed pijn omdat hij zijn hoofd zo lang scheef had moeten houden. Iedere inademing kostte moeite.

‘Volkstribunaal tegen Jürgen Stiller die de revolutionaire strijd heeft verraden door zich in zijn zoektocht naar persoonlijk gewin over te geven aan kleinburgerheden en revisionistische neigingen wat ten koste van de socialistische rechtzinnigheid ging.’

‘Ik beken,’ wist Stiller eruit te persen. Hij kreeg steeds minder gevoel in zijn benen. Binnen afzienbare tijd zou hij zijn evenwicht verliezen. ‘Ik beken...’

De lach verdween van Rau’s lippen.

‘Met wie heb je gesproken?’

‘Waarover?’

‘Over mij.’

‘Met niemand.’

Rau stak de punt van zijn schoen naar voren en trapte tegen de keukenstoel. Stiller schrok en probeerde de beweging te pareren, maar

daardoor viel hij juist naar de andere kant. Het touw drukte tegen zijn strottenhoofd en een paar seconden, die een eeuwigheid leken te duren, kreeg hij geen lucht. Rau volgde zijn strijd met een stoïcijnse blik.

‘Met niemand,’ schreeuwde Stiller en hoopte dat er buiten net iemand langskwam die hem zou horen. Misschien wist hij zich ondanks alles toch uit deze situatie te redden. Hij wist dat schijnafrekeningen een gebruikelijke manier waren om iemand te breken. Maar je overleefde het in ieder geval wel. ‘Met niemand, echt waar!’

Rau tilde zijn voet weer op en bewoog hem op een ergerlijke manier heen en weer.

‘Waarom zou ik dat gedaan hebben?’ vroeg Stiller. ‘Met wie zou ik hebben gesproken?!’

‘Wat weet je over Wahasha?’

‘Over wat?’

‘Operatie Wahasha.’

‘Niets.’

‘Dat is jammer.’

‘Hoezo dan?’ jammerde Stiller.

‘Als je niets weet, heb ik ook niets aan je. Leider.’

Rau bewoog zijn voet weer naar de stoel.

‘Wacht! Wahasha, zei je? Dat kan ik uitzoeken. Ik ken mensen. Ik kan het uitzoeken!’

‘Laat maar.’

‘Alsjeblieft, ik zal het aan niemand vertellen. Het spijt me dat ik...’

‘Sst...’ zei Rau en liep naar de koelkast om de deur te openen. Haring, ansjovis, kaviaar, karnemelk, een plastic bakje met klikjes erin en een blauw kopje met iets wat op braadvet leek. Zo op het eerste oog geen menswaardig eten. Rau draaide zich weer en grijnsde naar Stiller.

‘Wat heb je tegen Sara Nowak gezegd?’

‘Wie is dat?’ vroeg Stiller.

‘De agent die Geiger ontmaskerde. Die Polnische. En die jij hebt gebeld.’

‘Nee, die heb ik niet gebeld.’

‘Je hebt alleen haar nummer genoteerd zonder te weten van wie het was. Een toevalligheid?’

Rau hield het zwarte notitieboekje omhoog dat hij in Stillers werkkamer had gevonden.

‘Notities over kerkdiensten, nummers van werklui, van het bisdom in Linköping en dus van Sara Nowak.’

Rau keek op van het notitieboekje. Nu lachte hij niet meer. Stiller slikte en er vormde zich nog meer zweet op zijn voorhoofd.

‘Ik... wilde alleen maar weten hoe het er met de zaak-Geiger voor stond.’

‘Du lügst,’ zei Rau en liet de punt van zijn schoen tegen de zijkant van de keukenstoel rusten.

‘Ik kreeg haar niet te pakken! Ik zweer het! Ik heb met niemand gepraat!’

‘Viellicht,’ zei Rau en duwde de stoel een paar centimeter verder. ‘Viellicht nicht.’

‘Bitte, Otto, ich habe nicht...’

‘Sst...’

Rau keek hem verwijtend aan en legde een vinger tegen zijn lippen.

‘Ik geloof je.’

Stiller blies zijn adem uit, voor zover dat mogelijk was.

Rau lachte naar Stiller, draaide zich langzaam om en zette zijn zwarte tas op het aanrecht. Oude keukenkastjes, dacht hij geïrriteerd terwijl hij de tas opende. Vast uit de jaren dertig of veertig. Waarom geen moderne keuken, ook al was het een oud huis. Mensen zonder enige vorm van esthetisch besef. Spiritualiteit was slechts een synoniem voor het totale gebrek aan gevoel voor stijl.

Door het raam ontwaarde hij een paar honderd meter verderop de kerk, aan de andere kant een akker. Lang geleden was dat het domein geweest van de grote bisschop Giertz, een van de bekendste christelijke leiders van Zweden, ooit begonnen als eenvoudige dominee. Rau had die kennis natuurlijk via Google vergaard. Tegenwoordig

was alle kennis over de wereld beschikbaar via je telefoon. Als hij tijd had gehad, had hij de kerk graag vanbinnen bekeken, maar nu was het zoals het was. Misschien kon hij een andere keer terugkomen.

Hij pakte uit de tas wat hij nodig had: een luidspreker, Bang & Olufsen Beolit 17 met voor zijn formaat een geweldige geluidskwaliteit. Een ledpaneel dat klein en licht, maar fel was. Een lichtgewicht statief om de lamp op te schroeven. En dan de videocamera. Een Panasonic HC-VXF990. Een oude getrouwe met uitstekende beeldkwaliteit. Natuurlijk had hij met zijn mobiel kunnen filmen, maar dan zou hij niet gelijktijdig muziek af kunnen spelen, en bovendien had een echte filmcamera wel iets. Hij was dol op zijn setje.

Hij draaide de lamp in de richting van Stiller en deed hem aan. Hij was opnieuw onder de indruk van de hoeveelheid licht die de kleine roodmetalen box gaf. De betraande ogen van de dominee knipperden door het onverwacht felle schijnsel. Mooi zo. Daardoor leek hij nog angstiger.

Vervolgens pakte hij zijn mobiel en koos muziek uit. Diamande Galás, 'The Litanies of Satan'. Niet dat hij deze muziek mooi vond, maar hij hield van de titel en het effect dat het stuk had op de mensen aan wie hij het liet horen. Bij Stiller zouden de duivelse uitroepen vast ook sterke gevoelens van afkeur oproepen.

Toen hij alles had opgesteld, zette hij de videocamera aan en stond een tijdje bewonderend naar het tafereel te kijken. Vervolgens liep hij naar voren en schopte de stoel onder Stillers voeten vandaan.

De val was niet zo diep dat hij zijn nek brak. Rau wilde dat Stiller langzaam zou stikken, door zijn eigen gewicht. Extra geplaagd door zijn twintig kilo teveel.

Een ultieme doodsstrijd wilde hij vastleggen.

Close-ups van de angst in ter dood veroordeelde ogen, de wanhopige pogingen om gorgelend om genade te smeken terwijl zijn keel door het sterke touw werd samengedrukt.

En dan de groeiende paniek als het besef over de onherroepelijke dood langzaam in zijn brein indaalde.

Stiller vocht voor zijn leven.

Mooi zo.

Zijn benen spartelden in de hoop houvast te vinden. Maar dat was kansloos.

De gorgelende geluiden duidden er aan de ene kant op dat hij de strijd dreigde te verliezen, maar dat hij nog steeds een boodschap probeerde over te brengen, een roep om hulp.

Waar is jouw god dan nu, dacht Rau, om vervolgens in te zien dat God natuurlijk onder hen was. Rau voerde nu Gods wil uit. Dat was de enige logische verklaring voor gelovigen, waarvan de spartelende en schokkende man er één was.

Gods wil was alleen niet die waar Stiller op gehoopt had.

Hij toeterde.

Die klootzak toeterde.

Sara stond op de parkeerplek precies voor hun portiek aan Kornhamnstorg en gebaarde naar Martin die met de gehuurde bestelwagen kwam aanrijden. Ebba had eigenlijk graag gewild dat ze een verhuisbedrijf hadden ingeschakeld, maar Sara had besloten dat ze het zelf zouden doen. Iemand moest ergens een grens trekken. Ze had de plek twintig minuten bezet gehouden, maar toen Martin eindelijk arriveerde, wilde de zwarte Audi voor hem precies op de vrije plek waar Sara stond parkeren. Ondanks haar afwerende gebaren. De Audi kwam steeds dichterbij tot de bumper Sara's scheenbenen raakte. En toen ze niet aan de kant ging, begon de bestuurder te toeteren. De klootzak.

Achter de huurauto stonden inmiddels een taxi en een Volvo te claxonneren omdat ze stilstonden. Martin stapte uit de bestelwagen en gebaarde naar Sara.

'Ga maar aan de kant. We houden het verkeer op. Ik vind wel een andere plek.'

'Waar dan? Tien straten verderop?'

Sara gebaarde naar de bestuurder van Audi dat hij weg moest rijden, maar zijn enige reactie was getoeter.

Ze zuchtte en pakte haar portefeuille.

'Nee,' zei Martin die begreep wat zijn vrouw van plan was.

'Hoezo? Ik wil hem alleen maar proberen om te kopen,' zei Sara onschuldig. 'Als dat niet lukt, geef ik het op. Spring in de auto.'

Martin draaide zich om en liep naar de bestelwagen. Sara liet haar politielegitimatie aan de bestuurder van de Audi zien. Tegelijkertijd

hield ze Martin in de gaten, zodat ze naar achteren kon lopen als hij achteruit wilde inparkeren. Ze gebaarde driftig naar die idioot in de Audi dat hij weg moest wezen. Toen hij bleef volharden in zijn parkeerpoging, boog ze naar voren en sloeg met beide handpalmen zo hard als ze kon op de motorkap en draaide vervolgens haar linker gezichtshelft in zijn richting. Die met littekens en brandwonden. Vervolgens keek ze de man in pak recht in zijn ogen, met een blik dat als hij niet wegreed hij als volgende aan de beurt was. En uiteindelijk gaf hij op, dat kleine onvolwassen jochie in het lichaam van een oude man van vijftig. Uit nijd ging hij er plankgas vandoor.

‘Is hij weg?’

‘Honderd kronen waren genoeg,’ zei Sara glimlachend.

Ze had best vaak profijt van de twee gezichten die ze tegenwoordig had. Ook zonder dat aandenken zou ze waarschijnlijk moeite hebben gehad om überhaupt te begrijpen dat het allemaal echt was gebeurd. Dat ze vast had gezeten in het brandende schuurtje in de tuin van de familie Broman toen de terrorist Abu Rasil de codes probeerde te sturen waarmee de kernbommen uit de Koude Oorlog in werking zouden worden gezet. Bommen die krachtig genoeg waren om grote delen van Midden-Duitsland te verwoesten. Dat ze had gezien dat dubbelagente Agneta Broman werd neergeschoten. Dat ze had ontdekt dat haar jeugdvriendin Lotta de spion Geiger was, terwijl Lotta’s vader Stellan, de presentator die geliefd was bij het publiek, een beest was geweest die zich ontelbare keren aan minderjarigen had vergrepen. En bovendien bleek hij Sara’s biologische vader te zijn. Dat besef deed haar nog steeds gruwelen.

De brandwonden op de ene helft van haar gezicht versterkten het gevoel dat ze altijd had gehad: dat ze twee persoonlijkheden bezat. Een mooie en aantrekkelijke, en een beangstigende en weerzinwekkende. Een echte januskop. Mannen die haar ongeschonden gezichtshelft zagen, konden haar benaderen met de gebruikelijke versiertrucs, zoals ze altijd hadden gedaan, om vervolgens af te haken bij de aanblik van haar littekens.

Sara was eigenlijk van de twee gezichten gaan houden, want het

zei iets over haar innerlijk en het deed haar beseffen dat ze niet afhankelijk was van haar gezicht, van mooi zijn. Ze was Sara Nowak, ook als ze haar omgeving angst inboezemde. Feit was dat ze nu meer de echte Sara was.

Ze zou plastische chirurgie ondergaan, maar de artsen konden haar niets garanderen. De littekens zouden daar misschien wel nooit verdwijnen.

Ze was blij dat ze het überhaupt had overleefd. Het kon haar niets schelen dat mensen soms naar haar keken. Gezien de geestelijke verwondingen die ze had opgelopen, mochten de lichamelijke verwondingen ook wel zichtbaar zijn. Misschien moest ze meer voor zichzelf opkomen, instaan voor wie ze was. Niet alleen in relatie tot anderen, maar voor zichzelf. Niet als agent, niet als moeder, niet als vrouw, niet als dochter. Sara.

Haar rode haarkleur mocht weer terugkomen. Ze was geen rechercheur meer bij de prostitutiedivisie, dus ze hoefde haar haar niet meer bruin te verven om in de massa op te gaan. En ze had toch al geconstateerd dat het haar steeds meer moeite kostte om juist dat te doen, opgaan in de massa, alleen maar observeren. Uiteindelijk had ze de opgepakte hoerenlopers veel te hardhandig aangepakt, wat bijna tot haar ontslag had geleid. En ze vermoedde dat het de mannen die voor seks betaalden niet op andere gedachten had gebracht.

Het geweld waar ze aan blootgesteld had gestaan, was beangstigend geweest. Eerst hoerenloper Holmberg die haar dood zou hebben geslagen als Jennifer hem niet had gestopt en daarna het gevecht met Abu Rasil waarbij ze was verbrand en beschoten. Ze mocht van geluk spreken dat het niet slechter met haar was afgelopen.

Maar het geweld dat ze zelf had gebruikt beangstigde haar bijna meer, het feit dat ze zonder enige aarzeling iemand had doodgeschoten. Met het dure jachtgeweer van buurman CM. Hoe zou het zijn afgelopen als ze daar niet aan had gedacht?

Ze droomde nog steeds over de nacht. Het vuur, het geluid van automatische wapens, de pijn toen het schot haar trof, al het bloed toen ze Abu Rasil neerschoot, de nasleep.

Hoewel ze vermoedelijk het leven van honderdduizenden mensen had gered, zag Sara zichzelf niet echt als een terrorismebestrijder die zonder blikken of blozen iemand neerschoot.

Ze was dankbaar dat ze die kracht in zichzelf had weten aan te boren, blij met die kant van Sara. Maar die had haar wel bijna haar leven gekost. Nu moest ze op krachten komen. De Sara die de rust opzocht omarmen. Die naar binnen keek. Het was tijd om de balans op te maken waar ze stond in het leven.

Nu waren daar bijvoorbeeld de eerste grijze haren tussen de rode, maar die trok ze er nu nog uit. Ze wilde niet voortijdig worden afgeserveerd door een maatschappij die zo weinig respect toonde voor leeftijd en ervaring. Maar haar vuurrode haar zou ze omarmen, het vuur dat zich langzamerhand rond haar hele hoofd zou verspreiden. Daar keek ze naar uit. Ze wilde zich niet langer verstoppen.

Na haar ontslag uit het ziekenhuis had ze een mooie zomer beleefd. Alles was normaal geweest. Geen spionnen, geen pedofielen, geen doden. Ze had kunnen slapen, zwemmen, lezen en had de tijd om zich te ergeren aan totaal onbelangrijke dingen zoals los geschreven woorden en de lange pauzes tussen de nummers op Depeche Modes album *Ultra*.

Het ging nu goed met haar. En ze wilde zich goed blijven voelen. Dat was de belangrijkste les die ze van de gebeurtenissen voor de zomer had geleerd. Dat en dat haar gezin op nummer één kwam.

Martin had de bus geparkeerd en de achterdeuren geopend. Sara keek de lege laadruimte in. Hierin waren vast heel veel meubels vervoerd. Naar nieuwe appartementen, naar grotere met meer plek voor het nieuwe kind, of juist kleiner omdat iemands partner was overleden, naar twee verschillende omdat samenwonen niet langer ging. Of naar het eerste huis. Verhuizingen vol van blijdschap en verwachting of van verdriet en berusting.

Sara's gefilosofeer werd onderbroken door een irritante beltoon afkomstig van haar telefoon. Drie schelle, steeds harder wordende beltonen. Die beltoon hoorde ze zo weinig dat ze bijna was vergeten waar die voor was. Een videogesprek. De laatste tijd had ze de meeste

gesprekken genegeerd. Ze had geen puf om met telefonisch verkopers of collega's te praten. Bijna automatisch drukte ze gesprekken weg en vervolgens liet ze de voicemail ook voor wat die was. Haar beste vriendin Anna had haar daar al een paar keer een uitbrander voor gegeven, maar het lukte Sara niet altijd om de buitenwereld toe te laten. Nog niet. Maar dit was een andere beltoon, en misschien nam ze daarom juist wel op.

'Nadia wil een FaceTime-gesprek starten', stond er op haar scherm.

De enige Nadia die in Sara's contacten stond was een van de meisjes aan Malmskillnadsgatan. Een van de velen die was weggelokt uit haar thuisland en vervolgens werd gedwongen haar lichaam te verkopen, zodat ze zogenaamde schulden kon betalen, en haar familie in haar thuisland niet in de problemen zou komen. Soms werd er bedreigd dat een jonger zusje hetzelfde zou overkomen als het ontvoerde meisje niet deed wat de mensenhandelaren zeiden.

En hoewel Sara niet meer bij de straatprostitutiedivisie werkte, voelde ze zich nog steeds verantwoordelijk voor de meisjes die ze daar had ontmoet. Ze had het gevoel dat ze gedwongen was gestopt. Om te voorkomen dat ze echt iets doms zou doen. Maar het gevoel dat ze degenen die haar het meest nodig hadden in de steek had gelaten, liet haar niet los. Dus nu wilde ze graag helpen als dat mogelijk was.

Tenzij Nadia haar natuurlijk per ongeluk vanuit haar broekzak belde, dat was misschien de meest logische verklaring.

Maar toen Sara het videogesprek had geaccepteerd, zag ze een bebloed gezicht.

Nadia, in elkaar geslagen en nauwelijks bij bewustzijn.

Haar mond bewoog alsof ze iets probeerde te zeggen.

'Waar ben je?' vroeg Sara nadat ze beseftte hoe serieus het was. 'Laat met je mobiel zien waar je bent. Show around you!'

Nadia draaide haar telefoon met haar hand om te laten zien waar ze was. Het was duidelijk dat ze op de grond lag. Op een open, gasfalteerde plek bij een opslagruimte. Heel veel grote containers op elkaar gestapeld, allemaal met buitenlandse namen. Verderop bo-

men, een heel bos. En de Kaknäs-toren. En een lang rood bakstenen gebouw met daarop de naam 'Frihamnen'.

'Ik kom!' schreeuwde Sara naar Nadia. Ze brak het gesprek af net op het moment dat Martin en Olle de portiek uit kwamen met een witgeverfd bureau.

'Ik moet weg,' zei Sara.

'Nu? Midden in de verhuizing?'

'Ik ben straks weer terug!' riep Sara en sprintte naar een van de beschikbare taxi's ter hoogte van Forex. 'Frihamnen,' zei ze terwijl ze voorin ging zitten. 'Zo snel als je kunt,' vervolgde ze en liet haar politielegitimatie zien.

Met een agent naast zich was de taxichauffeur niet bang om hard te rijden. Met riskante inhaalmanoeuvres, snelle baanwissels en snelheden van negentig kilometer per uur, was je binnen een paar minuten in Frihamnen.

Sara keek met Street View waar Nadia nu precies lag en met behulp van wat de vrouw had gefilmd, loodste Sara de chauffeur helemaal naar het eind, Magasin 7 genaamd.

Ze kwamen langs een enorme rij bakstenen productiebedrijven en een veilinghuis. Daarvoor stonden auto's met daarop namen van verschillende tv-programma's in grote letters. Sara kende ze niet. Magasin 7 bevond zich in een gebied voor containeroverslag voor internationale transporten.

Frihamnen was nieuw terrein voor Sara. Hier was de wereld gevormd. De hemel was ver weg, maar toch kreeg je het gevoel dat die zich als een deken over alles uitspreidde. Omdat de afstand tussen de enorme gebouwen zo groot was, veranderden de perspectieven. Het was bijna alsof je de oude pakhuizen en de grote silo kon aanraken, ondanks dat ze honderden meters verderop stonden. Je voelde je een reus en kabouter tegelijk.

Vroeger tierde de sekshandel welig in Frihamnen, wist Sara zich te herinneren. Dankzij zeelui van binnenkomende schepen en huisvaders die de afzondering waardeerden. Maar dat was voordat alle mediabedrijven hierheen verhuisden. Nu werd hier vierentwintig

uur per dag gewerkt en werd je bijna nooit met rust gelaten, behalve misschien helemaal aan het einde bij de pieren. Voor zover Sara wist vond er geen sekshandel meer plaats in Frihamnen. Dus wat kon er met Nadia gebeurd zijn?

Ze zag Nadia zodra ze de open keerplaats op reden. Bewegingloos en bloederig. Achter haar de hoge muren van containers met de namen van verschillende vrachtvervoerders erop. Maar in de omgeving geen mens te bekennen. Sara sprong uit de taxi om naar Nadia te rennen.

Blauwe ogen, gescheurde wenkbrauw, een paar uitgeslagen tanden, gebarsten lippen, flinke bloeduitstortingen op haar armen en benen. Inwendig letsel? Heel goed mogelijk, dat kon Sara niet beoordelen. Nadia moest nu meteen naar het ziekenhuis. Ze belde 112.

‘Sara Nowak, politie Västerort. Ik ben in Frihamnen met een zwaargewond meisje, er moet direct een ambulance komen.’

‘Adres?’

‘Geen idee. Frihamnen. Helemaal aan het eind. Bij de containers.’

‘We hebben een adres nodig.’

‘Ik heb geen adres! Frihamnen! Helemaal aan het eind!’

‘Je moet een beetje bedaren, anders moet ik het gesprek beëindigen.’

‘Hoor je niet wat ik zeg?! Ze is zwaargewond. Doe je werk en stuur een ambulance hierheen!’

De centralist beëindigde het gesprek.

‘Verdomde idioot!’ schreeuwde Sara in haar telefoon.

Ze vroeg zich af of ze bij de alarmcentrale binnen kon lopen om die trut op te sporen, maar bedacht dat het belangrijker was om Nadia te helpen. Ze draaide zich om naar de taxichauffeur.

‘Ze moet naar het ziekenhuis,’ zei ze.

‘Geen bloed in mijn auto,’ zei de chauffeur. ‘Je moet betalen. Daarna ambulance bellen.’

‘Dat heb ik net geprobeerd. Je hoorde hoe dat ging. En ze moet naar het ziekenhuis.’

‘Geen bloed in mijn auto. Weet je, dit is mijn werk. Als ik bloed heb in auto, geen klanten meer.’

‘Ze kan op mijn jas liggen.’

‘Nee.’

‘Je krijgt duizend kronen extra.’

‘Weet je, als bloed in auto zit, kan ik twee dagen niet rijden. Moet auto wassen.’

‘Tweeduizend.’

‘Oké. Stap in. Maar jas eronder.’

Sara keek naar Nadia.

‘Hoor je mij? Nadia?’

Het leek alsof haar oogleden trilden, maar Sara wist niet of Nadia bij bewustzijn was.

‘We moeten naar het ziekenhuis.’

Een nauwelijks zichtbaar knikje. Vervolgens opende Nadia haar ogen tot een miniem spleetje. Ze bracht een trillende hand richting Sara’s verbrande wang.

‘Wat is er gebeurd?’

Sara legde haar hand over die van Nadia. Voelde het ruwe oppervlak van de brandwonden onder haar vingertoppen.

‘Een ongeluk,’ zei ze zachtjes, en Nadia sloot vervolgens haar ogen, gerustgesteld. ‘Maar wat is er met jou gebeurd?’

Nadia deed een paar keer een poging totdat ze er een antwoord uit wist te persen.

‘Peepshow.’

‘Hoezo peepshow?’

Nadia moest moeite doen om door te gaan, maar voordat ze verderging, keek ze om zich heen.

‘Mijn tas...’

Sara zag de paniek in Nadia’s bloeddorlopen ogen. Ze rekte zich uit en pakte de handtas die vlak naast haar lag.

‘Deze?’

‘Binnenin...? Inside?’

Sara maakte de handtas open en zag een dikke stapel met briefjes van duizend. Ze liet Nadia het geld zien en de vrouw ontspande zich. Ze pakte de handtas en drukte die tegen haar borst.

‘Wat is dat voor geld?’ vroeg Sara. ‘Where is the money from?’

‘Warn Jenna,’ zei Nadia zonder haar ogen te openen. ‘Please. No good.’

‘Waarschuwen? Voor wat? For what? Nadia?’

Geen antwoord.

Sara ging staan om de spullen te pakken die uit de tas waren gevallen, waarschijnlijk toen Nadia haar mobiel zocht om hulp in te roepen. Make-up, sleutels, portefeuille, keelpastilles, condooms, morning-afterpillen, traangas, een stiletto, een koptelefoon en een harig knuffeltje. En naast Nadia lag haar mobiel.

Sara dacht even na en legde Nadia’s duim op de vingerscanner. Geen resultaat. Haar wijsvinger gaf een beter resultaat. En in haar contacten vond ze het nummer van ene ‘Jenna’. Geen antwoord nadat ze op bellen had geklikt. Ze probeerde het nummer ook met haar eigen telefoon te bellen. Weer niks. Stel dat het te laat was?

Nu ze toch toegang tot Nadia’s mobiel had, controleerde Sara de lijst met oproepen en de sms’jes en maakte met haar eigen mobiel een foto van de berichten van het afgelopen etmaal. De laatste oproepen van de avond ervoor, vervolgens een aantal onbeantwoorde oproepen gedurende de nacht en de ochtend, en als laatste Nadia’s FaceTime-gesprek met Sara.

Sara bestudeerde Nadia’s mobiele telefoon. Zelfde model als Ebba. En ongeveer van dezelfde leeftijd. Leefden alleen in totaal verschillende werelden.